

НАПРЯМ 4. ВЕКТОРИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-62>

ЩОДО ЗНАЧУЩОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ДОСВІДУ БІЛІНГВАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Адамова Г. В.

*доктор філософії з освітніх, педагогічних наук,
декан факультету лінгвістики та перекладу
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Інтеграція до європейського та світового освітнього й наукового просторів, що постає одним із стратегічних завдань та пріоритетних напрямів реформування й модернізації національної системи вищої освіти, вимагає досконалого володіння як викладачами, так і студентами, однією або кількома іноземними мовами, серед яких перевага віддається англійській мові, визнаний в статусі міжнародного засобу комунікації, з можливістю їх ефективного використання у професійному контексті під час вирішення фахових завдань. Не випадково, тому, в сучасних умовах глобалізаційних викликів та подальшої європейської інтеграції на суттєве вдосконалення якості білінгвальної та іншомовної полікультурної освіти здобувачів на кожному з її провідних рівнях спрямовано відповідні положення, як Європейської хартії регіональних мов та мов національних меншин, Декларації ЮНЕСКО про культурне різноманіття «Білінгвальна освіта: основні стратегічні завдання», «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання», «Європейського мовного портфелю», так і вимоги Законів України «Про освіту», «Про повну загальну освіту», «Про вищу освіту», Національної доктрини розвитку освіти в Україні та Стратегії інноваційного розвитку України до 2032 року.

Опрацювання наукових джерел дозволяє визначити білінгвізм в якості міждисциплінарної категорії (що вивчається у теорії і практиці лінгвістики, психолінгвістики, психології, педагогіки, соціології та ін. з урахуванням специфіки функціонування двомовності у певному суспільстві), яке, відображуючи співіснування, взаємовплив і взаємодію двох мов у соціумі,

може характеризуватися активністю або пасивністю використання, соціальною, регіональною або професійною диференціацією. Чинниками виникнення й актуалізації проблем білінгвізму в контексті розвитку різних галузей науки зарубіжні вчені вважають:

- збільшення обсягів міжнародної міграції, яка призвела до утвердження мовної політики найбільш розвинутих країн світу, орієнтованої на ґрунтовне опанування мігрантами мов країни, яка приймає, з подальшою інтеграцією у її суспільство;

- відкриття білінгвальних шкіл, що зумовило необхідність розроблення відповідної нормативно-правової бази для їх успішної діяльності за допомогою залучення міжнародних організацій, кураторів освітніх проєктів;

- розширення академічної мобільності, налагодження програм обміну вчителями й учнями з інших країн, запровадження програм мовного спрямування і стажування тощо [3, с. 76].

Крім того, будучи багатовимірним соціокультурним явищем, білінгвізм впливає не тільки на розвиток мовних систем обох мов, але й зумовлює формування як національно свідомого, так і полікультурно толерантного ставлення особистості до мовного і культурного розмаїття суспільства. Через це, серед позитивних аспектів білінгвізму з точки зору соціального виміру прийнято вважати наступні, а саме:

- білінгви, які володіють двома мовами, є більш пристосованими і мобільними, їм доступно більше інформації для орієнтації, адаптації та ухвалення рішень, тому вони винахідливіші і легше знаходять шляхи розв'язання особистих і професійних проблем, ніж монолінгви;

- білінгви мають більше можливостей для встановлення безпосередніх комунікативних контактів із носіями і першої, і другої мови;

- білінгви більше, порівняно з монолінгвами, захищені в ситуаціях етнічного різноманіття й соціальної невизначеності [2].

Отже, опора на білінгвізм під час організації іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти будь-якої спеціальності має сприяти забезпеченню в освітньому процесі вищої школи таких пріоритетів мовної освітньої політики, як: відкритість, альтернативність, поліваріантність змісту, різноманіття специфічних способів формування людини-білінгва в різних мовних ситуаціях з огляду на його вікові та індивідуальні особливості як суб'єкта навчання, прагматизм тощо. Через це, основними принципами білінгвального підходу в іншомовній освіті визнаються: полікультурність, аполітичність, наступність, семантизація навчального матеріалу, різноманітність форм, методів і засобів, урахування особливостей рідної мови, культуровідповідність та інші [3, с. 85].

Таким чином, перед науково-педагогічними працівниками факультету лінгвістики і перекладу Міжнародного гуманітарного університету постає

завдання, яке вимагає розробки нових засобів підвищення компетентностей в оволодінні здобувачами двома-трьома іноземними мовами на підставі застосування зарубіжного інноваційного досвіду білінгвальної освіти, оскільки очевидно, що це позитивно вплине на їхню особистісно-професійну самореалізацію і подальший кар'єрний зріст.

Література:

1. Анафієва Е. Проблеми двомовності і багатомовності в умовах нової мовної ситуації URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzs_2010_89%282%29__33.
2. Baetens-Beardsmore, H. (2010). The multilingual school for mixed populations: A case study. Bilingualism in education: theory and practice. Brussel: Vrije Universitat.
3. Often, E., Thirrmann, E. (1993). Bilinguales Lernen in Nordrhein-Westfalen: ein Werkstattbericht Konzepte, Probleme und Lösungsversuche. Die Neuren Sprachen, 1–2, 69–94.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-63>

EDUCATIONAL STRATEGIES IN TEACHING LATIN: MODERNIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS

Aponenko I. M.

*Candidate of Philological Sciences,
Senior Lecturer at the Language training and Humanities department
Dnipro State Medical University
Dnipro, Ukraine*

Shubkina K. A.

*Lecturer at the Language training and Humanities department
Dnipro State Medical University
Dnipro, Ukraine*

In the modern Ukrainian educational space, during the period of the pandemic and martial law, a decline in students' motivation to study in higher education institutions (HEIs) is evident. This is reflected, on the one hand, in lower academic performance and, on the other hand, in greater student demands on teachers. Thus, weakened motivation or its complete absence negatively affects any activity of higher education students, prompting the search for various motivational techniques for learning classical languages, particularly Latin, including both active and interactive, and even innovative methods.